

Latvijas Zinātnes padome

MATERIĀLU KOPA SKOLOTĀJIEM

Interaktīvās mācību metodes Ingas Gailes dzejprozas apguvē

Materiāls izstrādāts

Daugavpils Universitātē
projektā "Naratīvs, forma un balss: literatūras iesakņotība kultūrā un sabiedrībā",
Nr. VPP-LETONIKA-2022/3-0003
Valsts pētījumu programmas "Letonika latviskas un eiropiskas sabiedrības attīstībai" ietvaros

INTERAKTĪVĀS MĀCĪBU METODES

Metodiskais komentārs:

Materiālu kopa paredzēta tēmas **Literatūras veidi un žanri. Dzejproza** apguvei 8. klasē.

Projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” (Skola2030) Kultūras izpratne un pašizpaušmes mākslā mācību jomas ietvaros 8. klases skolēni pilnveido izpratni par literatūras veidiem un žanriem, aktualizējot dzejprozu kā žanru/ starpžanru Ingas Gailes krājumā “Vai otra grupa mani dzird?”. Interaktīvie mācību uzdevumi I. Gailes dzejprozas apgūvē palīdz attīstīt tādas caurviju prasmes kā jaunrade un kritiskā domāšana.

1. **interaktīvās mācību metodes mācību procesā nodrošina skolotāja un skolēnu pozitīvu sadarbību zināšanu un prasmju apguvei;**
2. **mācīšanās notiek darbībā;**
3. **skolēniem ir iespēja izmantot savu pieredzi;**
4. **tiek veicināta skolēnu patstāvīgā darbība.**

NOSACĪJUMI INTERAKTĪVĀO MĀCĪBU METOŽU IZVĒLEI

Izvēlētā mācību metode	Iecerētais mērķis
Grupu darbs, projekts	Līdzdalības veicināšana veiksmīgai rezultātu sasniegšanai
Grupu, pāru darbs, lomu spēles, projekts, pētījums	Skolēna sadarbības prasmju veicināšana
Spēle, „Prāta vētra”, lomu spēles, debates, situācijas analīze	Ieinteresēšana
Situāciju analīze, diskusija, grupu darbs, dialogs	Sadarbības prasmju attīstīšana
Situāciju analīze, diskusija, projekts, referāts	Domāšanas procesu veicināšana
Projekts, laboratorijas darbs, ekskursija	Zināšanu pielietošana praksē
Individuālie uzdevumi, referāts, diskusija, seminārs, projekts	Paškontroles veicināšana
Projekts, pētījums	Meklējumdarbības ierosināšana

Gorsvāne, I. (2003) Interaktīvas mācību metodes mācību satura apguves procesā. Metodika un pieredze II. Rīga: LVAVP, 27. lpp.

Mācību metožu izvēli nosaka gan iecerētais stundas mērķis, gan plānotie uzdevumi un tās saturs. Liela vērtība jāpievērš arī skolēnu mācību motivācijas līmenim, viņu vecumposma iezīmēm un interesēm.

INTERAKTĪVIE MĀCĪBU UZDEVUMI

“Dzejprozas divritenis”

Dzejproza: Inga Gaile “Vai otrā grupa mani dzird?”

Mācību mērķis:

nostiprināt skolēnu zināšanas par dzejai un prozai raksturīgajām pazīmēm, iepazīstināt ar dzejprozas formveides aspektiem

Interaktīvā mācību metode:

“Prāta vētra”

Izpildes nosacījumi:

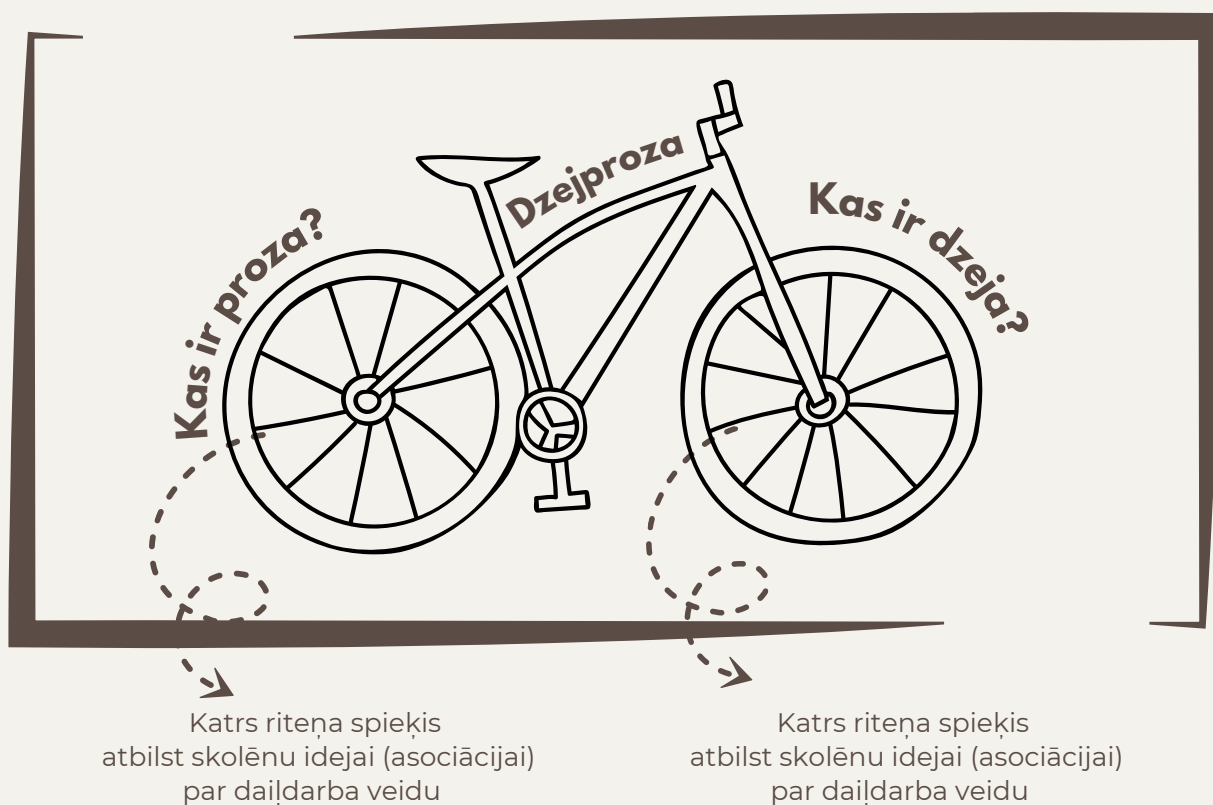
uzdevums paredzēts grupu darbam klasē apjēgšanas fāzē.
Ieteicamais izpildes laiks – 10 minūtes

Uzdevuma noteikumi:

izmantojot iepriekš iegūtās zināšanas par daiļdarbu veidiem, skolēni atbild uz jautājumiem: Kas ir dzeja?, Kas ir proza?

INTERAKTĪVIE MĀCĪBU UZDEVUMI

“Dzejprozas divriteņis”

Skolēnu atbildes uzskatāmas par “DZEJPROZAS DIVRITEŅA” spieķiem, divi jautājumi veido divas riteņa riepas. Dzejproza attiecīgajā gadījumā ir divriteņa rāmis – tas kopā savieno gan dzeju, gan prozu.

INTERAKTĪVIE MĀCĪBU UZDEVUMI

Proza	Dzejproza	Dzeja
<p>Īsprozas žanri (miniatūra, tēlojums, skice u.c.), kam var būt raksturīgs izvērsts sižets un apraksts.</p> <p>Romantisma un simbolisma ietekmē prozaīku darbiem raksturīga subjektivitāte, lirisms, fragmentārisms, tāpēc šādu darbu žanrisko piederību bieži vien nosaka literārā tradīcija vai autora dots žanriskais apzīmējums.</p>	<p>Dzejolis prozā (rindkopās izkārtots teksts bez atskaņām stingrā metrā).</p> <p>Gan prozai, gan dzejai piederīgs teksts (tulkojumi no citām rakstu zīmju sistēmām).</p> <p>Metriskā proza (noteiktā metrā sarakstīts darbs, dalīts rindkopās).</p> <p>Atskaņotā proza (teksts bez noteikta metra, kas sadalīts rindkopās un kurā ievietotas atskaņas — gan kā tekstu organizējošs elements, gan kā ornamentāli akcenti).</p> <p>Škietamā proza (rindkopās izkārtots teksts, kam ir stingrs metrs un atskaņu sistēma).</p>	<p>Atšķirībā no dzejprozas dzejai raksturīgs dalījums rindās. Stingras formas dzejā to garums parasti mēdz būt līdzīgs, bet verlibram tas ir dažāds. Verlibra paveidam (..) raksturīgi gari periodi, kuru ietvaros nav izmantots pārnesums.</p>

INTERAKTĪVIE MĀCĪBU UZDEVUMI

1. Lasiet Ingas Gales dzejoli “Vai otrā grupa mani dzird?” un fiksējiet tekstā novērotās dzejprozas iezīmes.

2. Veidojiet “*Urbānista gleznu*”, izmantojot I.Gales darbā “Vai otrā grupa mani dzird?” minētos pilsētvides objektus, lietas un personas.

INTERAKTĪVIE MĀCĪBU UZDEVUMI

Jautājumi diskusijai

1. Kā indivīda garīgo un fizisko attīstību ietekmē vide, kurā viņš piedzimst, aug un pilnveidojas?

2. Vai sabiedrība mani dzird/ nedzird?

3. Kāds ir manas balss spēks ģimenē?

4. Kādi ārējie faktori ietekmē indivīda drošības/ nedrošības izjūtu?